

دستورالعمل مقیمی متخصصین در بیمارستان های وابسته به دانشگاه/دانشکده های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی کشور (ویرایش سوم)

مقدمه

در راستای اصل ۱۳۸ قانون اساسی و بندهای ۷ و ۸ سیاست های کلی سلامت و محور اول منشور حقوق بیمار و ماده ۲۴ آیین نامه اجرایی ماده ۸ قانون تشکیل وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی و با توجه به اهمیت دسترسی عادلانه، سریع و به موقع آحاد جامعه به خدمات سلامتی مورد نیاز، بهبود مستمر این خدمات و کاهش هزینه های پرداختی از جیب مردم برای دریافت خدمات سلامت در تمام طول شبانه روز و ایام تعطیل، دستورالعمل «مقیمی متخصصین در بیمارستان های وابسته به دانشگاه/دانشکده های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی کشور» تدوین گردیده است.

فصل اول: اهداف، اختصارات و تعاریف

ماده ۱: اهداف

- ۱-۱- ارائه به موقع خدمات تشخیصی درمانی به بیماران و بهره مندی عادلانه آن ها از خدمات
- ۲-۱- مدیریت ارجاع بیماران در سطوح تخصصی و فوق تخصصی
- ۳-۱- کاهش عوارض و مرگ و میر بیمارستانی و ارتقا ایمنی بیماران
- ۴-۱- افزایش رضایتمندی ارائه دهندگان و گیرندگان خدمات درمانی

ماده ۲: اختصارات

- در این دستورالعمل، اختصارات به شرح زیر به کار برده شده اند:
- ۲-۱- وزارت: وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
  - ۲-۲- دانشگاه: دانشگاه/دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی
  - ۲-۳- بیمارستان: در این دستورالعمل، منظور بیمارستان های دولتی دانشگاهی (وابسته به دانشگاه/دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی) می باشد.
  - ۲-۴- سپاس: سامانه پرونده الکترونیک سلامت ایرانیان که اطلاعات عملکردی پزشک براساس پرونده بیمار از طریق آن دریافت می شود.
  - ۲-۵- سامانه: در این دستورالعمل، منظور سامانه پورتال معاونت درمان است که به نشانی [HSE.Health.gov.ir](http://www.behdasht.gov.ir) برای ثبت اطلاعات عملکردی برنامه مقیمی پزشکان توسط دانشگاه ها به کار می رود.
  - ۲-۶- برنامه ۷۲۴: برنامه مدیریت درمان بیماران سکتة حاد ایسکمیک مغزی
  - ۲-۷- برنامه ۲۴۷: برنامه مدیریت درمان بیماران سکتة حاد قلبی

ماده ۳: تعاریف

در این دستورالعمل، تعاریف در معانی مشروح زیر کاربرد دارند:

۱-۳ برنامه مقیمی: برنامه شیفت تنظیمی بیمارستان ها جهت اقامت و حضور فعال پزشک مقیم در ساعات مقیمی در بیمارستان های مشمول برنامه می باشد.

۲-۳ ساعات مقیمی: منظور از ساعت مقیمی ساعت کار کارکنان مشمول در ساعات غیر اداری می باشد. این ساعت به طور معمول در روزهای غیر تعطیل از ساعت ۱۴ روز جاری لغایت ساعت ۸ صبح روز آتی و تمام ساعات ایام تعطیل می باشد که در شرایط مختلف براساس مصوبات استانداری ها در هر استان در بازه های مشخص ممکن است تغییر یابد.

۳-۳ پزشک مقیم: پزشک متخصص، فوق تخصص/فلوشیپ و دستیار فوق تخصصی/فلوشیپ می باشد که در ساعات مقیمی در بیمارستان اقامت و حضور فعال داشته و ارائه خدمت می نماید.

۴-۳ پزشک مقیم اورژانس: در این دستورالعمل پزشک متخصص/فوق تخصصی است که برابر برنامه شیفت تنظیمی ماهانه در بخش اورژانس بیمارستان جهت تامین زنجیره خدمت اورژانس فعالیت می نماید.

۵-۳ واحد دیسپچ: واحدی مستقر در اورژانس پیش بیمارستانی می باشد که وظیفه راهنمایی جهت انتقال بیماران به مراکز درمانی و مشاوره بر خط پزشکی به پرسنل پیش بیمارستانی حاضر در صحنه را بر عهده دارد.

۶-۳ پزشک مقیم دیسپچ: پزشک مستقر در واحد دیسپچ تخصصی می باشد که برابر برنامه تنظیمی دانشگاه به ارائه مشاوره پزشکی آنلاین جهت اقدامات درمانی نجات بخش در حوزه بیمارستانی/پیش بیمارستانی در کمترین زمان ممکن به همراه مانیتورینگ بیمار و تعیین مرکز درمانی مناسب جهت تداوم و تکمیل خدمات درمانی بویژه در بیماران سکتة مغزی و سکتة قلبی مورد استفاده قرار می گیرد.

۷-۳ مشاوره پزشکی: استفاده و بهره گیری پزشک از نظرات، توانایی ها و توصیه های تخصصی یا فوق تخصصی یک یا چند متخصص دیگر طی فرایند تشخیص و درمان بیمار می باشد. انواع مشاوره ها به سه صورت آنی (Emergent)، فوریتی (Urgent) و غیر فوریتی (Non Urgent) تقسیم می گردد که پزشک متخصص مقیم و یا آنکال مطابق مدت زمان تعیین شده برای هر مشاوره می بایست بر بالین بیمار حضور یابد.

۱-۷-۳ مشاوره آنی: مشاوره که در مدت زمان ۱۰ دقیقه توسط پزشک مقیم و ۳۰ دقیقه توسط آنکال صورت می پذیرد.

۲-۷-۳ مشاوره فوریتی: مشاوره ای که در مدت زمان حداکثر ۳۰ دقیقه توسط پزشک مقیم و ۲ ساعت توسط پزشک آنکال صورت می پذیرد.

۳-۷-۳ مشاوره غیر فوریتی: مشاوره ای که تا پایان شیفت توسط پزشک مقیم یا آنکال صورت می پذیرد.

۸-۳ زنجیره تأمین خدمات بیمارستانی: هدایت بیماران بستری برای اخذ مستمر خدمات مورد نیاز در سطح بیمارستان های کشور می باشد.

۹-۳ بیمارستان جنرال: بیمارستان هایی که حداقل چهار تخصص اصلی در رشته های جراحی، داخلی، زنان و اطفال را پوشش دهند.

- ۳-۱۰- برنامه ماندگاری: برنامه تنظیمی بیمارستان/ دانشگاه جهت حضور و فعالیت پزشکان در بیمارستان های شهرهای مناطق محروم یا کم برخوردار کشور می باشد.
- ۳-۱۱- پزشک ماندگار: پزشک عمومی، متخصص، فوق تخصص یا فلوشیپ می باشد که در بیمارستان های مناطق محروم یا کم برخوردار کشور به صورت تمام وقت جغرافیایی مشغول به ارائه خدمات سلامت است.
- ۳-۱۲- برنامه آنکالی: برنامه ای است که به صورت ماهانه توسط روسای بخش های بالینی در بیمارستان ها، برای فراخوان پزشکان به منظور تامین خدمات تخصصی و فوق تخصصی در ساعات آنکالی تنظیم می شود.
- ۳-۱۳- پزشک آنکال: پزشک متخصص، فوق تخصص/فلوشیپ و یا دستیار فوق تخصصی/فلوشیپ (به عنوان متخصص) است که طبق برنامه تنظیمی شیفت آنکالی، قابل دسترسی و احضار به بیمارستان است.
- ۳-۱۴- ساعات کار موظفی: ساعت کار موظف پزشک متخصص غیرهیأت علمی به استناد ماده ۸۷ آیین نامه اداری استخدامی کارکنان غیرهیأت علمی ۴۴ ساعت در هفته می باشد. همچنین ساعت کار موظف پزشک متخصص هیأت علمی تمام وقت جغرافیایی به استناد ماده ۳ آیین نامه اداری و استخدامی اعضای هیأت علمی ۵۴ ساعت در هفته و در صورت غیرتمام وقت جغرافیایی به استناد ماده ۴ آیین نامه مذکور ۴۰ ساعت در هفته می باشد.

فصل دوم: شمول دستورالعمل

ماده ۴: مراکز مشمول برنامه مقیمی

- ۴-۱- تمام بیمارستان های وابسته به دانشگاه/ دانشکده های علوم پزشکی کشور را شامل می شود. این مراکز پس از اخذ مجوز از معاونت درمان وزارت بهداشت، نسبت به برقراری برنامه مقیمی اقدام می نمایند.
- تبصره:** بیمارستان های مشمول برنامه ماندگاری پزشکان در مناطق محروم، مشمول این دستورالعمل نمی گردند.
- ۴-۲- واحد دیسپچ تخصصی مرکز اورژانس پیش بیمارستانی و مدیریت حوادث دانشگاه در ۱۰ قطب منطقه آمیسی کشور که توسط پزشکان متخصص براساس اعلام نیاز دانشگاه و تایید معاونت درمان وزارت متبوع پوشش داده می شود.

ماده ۵: پزشکان مشمول برنامه مقیمی

- ۵-۱- پزشکان هیأت علمی یا غیرهیأت علمی دانشگاه (با هر نوع رابطه استخدامی شامل: رسمی/ پیمانی/ قراردادی/ متعهد خدمت/ خرید خدمت) در رشته های تخصصی/ فوق تخصصی/ فلوشیپ مورد نیاز بیمارستان
- تبصره ۱:** رشته های مشمول برنامه شامل متخصص/ فوق تخصص/ فلوشیپ بیهوشی، جراحی عمومی، بیماریهای داخلی، زنان و زایمان، طب اورژانس، کودکان، رادیولوژی، بیماری های قلب و عروق، جراحی مغز و اعصاب، ارتوپدی، نورولوژی، قلب اینترونشنیست، جراحی عروق و مسمومیت می باشد.
- تبصره ۲:** استقرار متخصص مقیم در رشته های پوست، روانپزشکی، چشم، گوش و حلق و بینی، کلیه و مجاری ادراری، پاتولوژی و عفونی ضرورتی ندارد. در موارد خاص و نیاز ضروری دانشگاه و یا گرایش خاص (مراکز تک تخصصی) یا در

شرایط بحران/بروز همه‌گیری‌ها، مجوز مقیمی در رشته های فوق پس از اخذ مجوز کتبی از معاونت درمان وزارت، صادر می‌گردد.

تبصره ۳: مطابق با تبصره ماده ۴۸ بخش امور رفاهی مربوط به مقررات و آیین نامه های دوره های آموزشی دستیاری، با اعلام نیاز معاونت درمان دانشگاه و تأیید معاونت آموزشی دانشگاه و ابلاغ شرح وظایف متناسب با برنامه، دستیاران فلوشیپ و فوق تخصص در خارج از ساعات موظفی (شامل فعالیت در شیفت صبح و یا موظفی شب) به عنوان پزشک مقیم رشته تخصصی مربوطه، مشمول برنامه مقیمی می‌گردند.

۲-۵- پزشک مستقر در دیسپچ تخصصی مرکز قطب آمایشی

ماده ۶: نحوه بکارگیری رشته های تخصصی

۱-۶- بهره مندی از تعداد و تنوع رشته‌های متخصص مقیم، به تناسب نوع و فعالیت بیمارستان، بخش‌های موجود، بیمارپذیری بیمارستان، تعداد تخت، تعداد ورودی بیمار به بخش اورژانس، نیازهای بومی و منطقه‌ای، دسترسی، شرایط جغرافیایی و فواصل مناطق، با اولویت پوشش خدمات فوریت‌های پزشکی می‌باشد.

۲-۶- در بیمارستان های جنرال شهرهای مشمول برنامه حداکثر تعداد مجوز مقیمی به شرح ذیل می باشد:

- ا. زیر ۱۰۰ تخت فعال: یک مجوز متخصص مقیم بخش اورژانس
- ب. ۱۰۱ الی ۱۵۰ تخت فعال: سه مجوز مقیمی
- ج. ۱۵۱ الی ۲۵۰ تخت فعال: چهار مجوز مقیمی
- د. ۲۵۱ الی ۴۰۰ تخت فعال: پنج مجوز مقیمی
- ه. بیمارستان های بالای ۴۰۰ تخت فعال: شش مجوز مقیمی

تبصره: افزایش سقف مجوز مقیمی براساس شرایط بیمارستان با درخواست دانشگاه و براساس تأیید معاونت درمان وزارت از محل درآمد های اختصاصی بیمارستان ارایه خواهد شد.

۳-۶- در بیمارستان های جنرال، اولویت استقرار رشته‌های تخصصی به عنوان مقیم بیمارستان، به ترتیب متخصصین طب اورژانس، جراحی عمومی، داخلی و بیهوشی می‌باشد. استقرار مقیم در سایر رشته‌های تخصصی در دیگر بخش‌های بیمارستان، زمانی امکان‌پذیر است که بیمارستان، پزشک مقیم بخش اورژانس را تأمین کرده باشد.

۴-۶- در بیمارستان های جنرال که ورودی سالانه بیش از ۳۰ هزار بیمار در بخش اورژانس بیمارستان دارند و پوشش هر شیفت توسط بیش از یک پزشک در بخش اورژانس صورت می‌گیرد؛ بنا به ضرورت، مجوز برای مقیمی دو پزشک متخصص برای بخش اورژانس به صورت همزمان با درخواست دانشگاه و تأیید معاونت درمان وزارت صادر خواهد شد.

۵-۶- ضوابط مربوط به پزشکان مقیم در بخش مراقبت های ویژه بر اساس آخرین دستورالعمل ارائه خدمات بخش مراقبت های ویژه می باشد.

تبصره ۱: متخصص بیهوشی مقیم بخش‌های مراقبت ویژه یک مرکز، نباید در همان شیفت کاری به عنوان مقیم بیهوشی در خارج از بخش ویژه و از جمله اتاق عمل، بکار گرفته شود.

تبصره ۲: در بیمارستان‌های با کمبود متخصص بیهوشی، اولویت اول پوشش اتاق عمل می‌باشد.

۶-۶- بیمارستان‌هایی که اتاق عمل فعال دارند می‌توانند در کنار مجوز مقیمی رشته‌های جراحی مرتبط، مجوز مقیمی بیهوشی هم داشته باشند.

۷-۶- در بیمارستان‌های با گرایش تخصص جراحی، دو پزشک متخصص مقیم شامل متخصص جراحی مربوطه و متخصص بیهوشی در نظر گرفته شود.

۸-۶- در بیمارستان‌های با گرایش تخصص غیرجراحی، حضور یک متخصص مقیم در همان رشته الزامی می‌باشد.

۹-۶- بیمارستان‌هایی که مرکز پذیرش و ارجاع بیماران ترومایی حوزه تحت پوشش دانشگاه می‌باشند؛ برای ارتقا کیفیت مراقبت و رعایت ایمنی بیماران علاوه بر متخصص طب اورژانس مقیم بخش اورژانس، لازم است متخصص جراحی عمومی به عنوان مقیم بیمارستان در نظر گرفته شود. مجوز مقیمی سایر رشته‌های مرتبط با ارائه خدمات تخصصی بیماران ترومایی در قالب سقف مجوز مقیمی بیمارستان قابل اخذ می‌باشد.

۱۰-۶- در بیمارستان‌های با گرایش تخصصی زنان و یا بیمارستان‌هایی با هر تعداد تخت که واجد بخش زنان و زایمان می‌باشد، سه پزشک مقیم با تخصص‌های زنان، بیهوشی و کودکان با اولویت فوق تخصص نوزادان در نظر گرفته شود.

۱۱-۶- در بیمارستان‌های مجری برنامه مدیریت درمان سکته حاد قلبی (۲۴۷)، علاوه بر متخصص مقیم بخش اورژانس، حضور متخصص مقیم اینترونشنیست قلب جهت انجام مداخله فوری عروق کرونری از راه پوست (Primary Percutaneous Coronary Intervention) الزامی است.

۱۲-۶- در صورت عدم حضور فوق تخصص جراح عروق در استان، دانشگاه مکلف است زنجیره ارجاع بیماران اورژانس مرتبط را با مرکز قطب تعریف و ابلاغ نماید.

۱۳-۶- در بیمارستان‌های مجری برنامه مدیریت درمان سکته حاد مغزی (۷۲۴) حضور متخصص مقیم نورولوژی با ارجحیت اینترونشنیست نورولوژی علاوه بر تعداد مجوز ذکر شده در بند ۵-۲ الزامی است.

۱۴-۶- در مرکز قطب مناطق آمایشی در صورت درخواست دانشگاه و تایید معاونت درمان وزارت بهداشت جهت استقرار پزشک متخصص در واحد دیسیپلین در برنامه مورد نیاز (۲۴۷، ۷۲۴، مسمومیت و تروما) یک مجوز مقیمی صادر می‌گردد.

۱۵-۶- دانشگاه در چینش نیروهای تخصصی در قالب برنامه‌های مقیمی، می‌تواند تا سقف پنجاه (۵۰) درصد رشته مجوز صادر شده را طبق مصوبه هیأت ریسه دانشگاه پس از کسب تاییدیه از معاونت درمان وزارت، تغییر دهد.

فصل سوم: الزامات برنامه مقیمی

ماده ۷: الزامات کلی پوشش برنامه مقیمی

۱-۷- یک پزشک متخصص، بطور همزمان در یک شیفت کاری فقط می‌تواند در یکی از برنامه‌های مقیمی، آنکالی و یا ماندگاری مشارکت نماید.

تبصره: بکارگیری پزشک مقیم پس از اخذ مجوز در قالب قرارداد بین رییس بیمارستان و پزشک مربوطه صورت خواهد گرفت.

۲-۷- در صورت حضور همزمان پزشک تمام وقت جغرافیایی و غیر تمام وقت جغرافیایی جهت ارائه خدمت، اولویت پوشش برنامه مقیمی، با پزشک تمام وقت جغرافیایی است.

۳-۷- در صورتی که در هر یک از بیمارستان‌های مشمول برنامه، امکان تکمیل برنامه مقیمی توسط پزشکان آن بیمارستان وجود نداشته باشد و یا دارای کمتر از ۳ پزشک متخصص در رشته مربوطه باشد، دانشگاه می‌تواند برای تکمیل روزهای پوشش داده نشده برنامه مقیمی، از پزشکان سایر مراکز و یا پزشکان آزاد با عقد قرارداد استفاده نماید.

تبصره: در خصوص پزشکان آزاد که بصورت عقد قرار داد در برنامه مقیمی قرار می‌گیرند، تعیین پزشک مسئول پیگیری روند درمان بیماران بستری شده توسط پزشکان آزاد، بر عهده رییس بیمارستان است.

۴-۷- این برنامه به طور معمول در ایام غیر تعطیل از ساعت ۱۴ روز جاری لغایت ساعت ۸ صبح روز آتی (به مدت ۱۸ ساعت) و تمام ساعات روز تعطیل (به مدت ۲۴ ساعت) اجرا می‌گردد.

تبصره ۱: با توجه به ماهیت شیفت در گردش بخش اورژانس بیمارستان و لزوم حضور فعال و شبانه‌روزی مقیم بخش اورژانس، تعریف ساعات مقیمی بر اساس ساعات شیفت تعیین شده پزشکان مقیم این بخش می‌باشد.

تبصره ۲: با توجه به لزوم حضور فعال پزشک مستقر در واحد دیسپچ تخصصی، ساعات شیفت پزشکان مقیم این واحد در تمام ساعات ایام تعطیل و غیر تعطیل (به مدت ۲۴ ساعت) اجرا می‌گردد.

۵-۷- حداکثر تعداد نوبت کاری پزشک مقیم در هر ماه، معادل ۱۵ شبانه‌روز غیر متوالی می‌باشد.

۶-۷- نحوه ورود و خروج و حضور مستمر پزشک مقیم با بهره‌گیری از سیستم تایمکس مرکزی دانشگاه جهت تفکیک ساعت مقیمی از ساعت موظفی صورت می‌گیرد.

تبصره ۱: معاون درمان دانشگاه/دانشکده با هماهنگی معاون توسعه و مدیریت منابع دانشگاه/دانشکده مربوطه در خصوص تعریف پزشکان مشمول این برنامه در سامانه تایمکس بایستی اقدامات لازم را انجام دهند.

تبصره ۲: مجموع زمان‌های حضور پزشک در بیمارستان، ملاک محاسبه ساعات کارکرد پزشک می‌باشد.

۷-۷- رییس بیمارستان موظف است فضای فیزیکی و امکانات رفاهی مناسب جهت اقامت پزشک مقیم را در بخش مربوطه در بیمارستان فراهم نماید.

تبصره ۱: حضور پزشک در خانه‌های سازمانی درون محوطه بیمارستان به عنوان پزشک مقیم محسوب نمی‌شود.
تبصره ۲: با توجه به اهمیت برنامه مقیمی و به منظور جلب مشارکت بیشتر پزشکان، رییس بیمارستان موظف است اولویت بهره‌مندی از نوبت کاری اتاق عمل، اسکویی، کت لب و خدمات ویزیت و کلینیک ویژه در خارج از ساعات مقیمی را برای پزشکان مشارکت کننده در برنامه فراهم آورد.

۸-۷- رعایت اصول و ضوابط و استانداردهای نظام ارجاع و رعایت دستورالعمل اعزام و انتقال بیمار بین مراکز درمانی مطابق سطح‌بندی خدمات درمانی در واحدهای بهداشتی-درمانی، در جذب و بکارگیری پزشکان مشمول این دستورالعمل الزامی است.

ماده ۸: الزامات فعالیت پزشک مقیم

۸-۱- پزشکان با هر نوع رابطه کاری می‌بایست در پوشش برنامه مقیمی بیمارستان‌های دانشگاه (مطابق با مجوزهای مورد درخواست دانشگاه و صادر شده از معاونت درمان وزارت) مشارکت داشته باشند.

۸-۲- پزشک مقیم موظف است در تمام ساعات مقیمی، حضور فیزیکی فعال داشته و اقدامات تشخیصی و درمانی مورد نیاز بیماران را ضمن حضور بر بالین بیمار انجام دهد.

۸-۳- پزشک مقیم موظف به ویزیت تمام بیماران رشته تخصصی مربوطه و پاسخ به مشاوره‌های درخواستی می‌باشد و مسئولیت بستری و تکمیل درمان بیماران در شیفت موظفی می‌باشد.

تبصره ۱: بیماران غیراورژانسی که به صورت مستقیم از مطب و یا درمانگاه برای بستری پذیرش می‌شوند از این قاعده مستثنی هستند و در بخش مربوطه، بستری می‌گردند.

تبصره ۲: بستری بیماران غیر اورژانسی در بخش‌ها با هماهنگی مدیر تخت انجام می‌شود و تا زمانی که بیماران نیازمند بستری در یکی از بخش‌های بیمارستان، در اورژانس حضور دارند، بیماران غیراورژانسی نباید پذیرش و بستری شوند.

۸-۴- ضروری است همه پزشکان مقیم یک سرویس تخصصی، جهت انجام مشاوره‌های آنی درخواست شده، ظرف ۱۰ دقیقه و در غیر این صورت در مدت ۳۰ دقیقه بر بالین بیمار حاضر گردند.

تبصره ۵: مشاوره غیر فوری در صورت نبود تخت خالی، عدم امکان انتقال و اعزام بیمار به سایر مراکز درمانی و ماندگاری بیمار تعیین تکلیف شده دارای دستور بستری، در بخش اورژانس قابل انجام است، در غیر این صورت در بخش‌های بستری انجام می‌پذیرد.

۸-۵- پزشک مقیم مکلف به رعایت مفاد آخرین دستورالعمل‌های ابلاغی مربوط به خدمات اورژانس بیمارستان می‌باشد.

۸-۶- تمام بیماران بستری در بخش اورژانس بیمارستان، باید پیش از اعزام به سایر مراکز یا انتقال به بخش‌های بستری، توسط پزشک مقیم رشته تخصصی مربوطه، به صورت حضوری ویزیت شده باشند.

۸-۷- در شرایط بحران، براساس صلاحدید مسئول فنی بیمارستان حضور موظف و مداوم پزشک مقیم رشته تخصصی مربوطه در بخش اورژانس بیمارستان، الزامی است.

تبصره: حضور پزشک مقیم در اتاق عمل در موارد اعمال جراحی اورژانسی و یا نبود بیمار در سرویس مربوطه در بخش اورژانس از این قاعده مستثنی می‌باشد. منظور از اتاق عمل، اتاق عمل سرپایی بخش اورژانس نیست.

۸-۸- در موارد بحرانی (شامل حوادث مترقبه و غیر مترقبه طبیعی و انسان ساز) و نیاز به خدمات پزشک متخصص با هماهنگی ستاد هدایت و اطلاع‌رسانی درمان دانشگاه، پزشک مقیم می‌تواند برای انجام خدمات درمانی اورژانس به سایر بیمارستان‌های دانشگاه، اعزام گردد.

ماده ۹: الزامات برنامه مقیمی در مراکز آموزشی درمانی

۹-۱- در بیمارستان‌های آموزشی درمانی جنرال که پزشک دستیار فوق تخصص/فلوشیپ در قالب شیفت موظف در بیمارستان حضور شبانه روزی دارد، تداوم ارائه خدمات در رشته‌های تخصصی یا فوق تخصصی، در قالب وظایف بالینی همان پزشک و یا برنامه آنکالی اعضای هیأت علمی صورت می‌گیرد.

تبصره ۱: در موارد ضرورت به تامین پزشک مقیم در بیمارستان‌های آموزشی درمانی، معاون آموزشی بیمارستان با هماهنگی رؤسای بخش‌ها، مکلف به معرفی پزشکان مقیم از پزشکان هیأت علمی همان بیمارستان به رییس بیمارستان می‌باشد.

تبصره ۲: در صورت عدم امکان تکمیل برنامه ماهانه مقیمی پزشکان رشته تخصصی مربوطه در بیمارستان‌های آموزشی درمانی، دانشگاه می‌تواند با هماهنگی و تایید معاون درمان وزارت از پزشکان غیرهیأت علمی برای تکمیل برنامه استفاده نماید.

۹-۲- در صورت استقرار پزشک مقیم در بیمارستان‌های دارای دستیار و فلوشیپ، همانند سایر مراکز درمانی از دستورالعمل جاری تبعیت می‌شود.

۹-۳- پزشکان مقیم بیمارستان‌های آموزشی درمانی، باید در طول شیفت مشارکت فعال در برنامه راند آموزشی بیماران بستری شده داشته باشند و در اجرای فرآیندهای ابلاغی معاونت آموزشی نیز موظف به انجام وظیفه می‌باشند.

۹-۴- در بیمارستان‌های آموزشی درمانی جنرال، مسئولیت نهایی تعیین تکلیف بیمار پذیرش شده در بخش اورژانس برعهده متخصص طب اورژانس (یا متخصص مقیم اورژانس) می‌باشد. این موضوع علاوه بر مسئولیتی است که سرویس‌های تخصصی در تعیین تکلیف سریع و به موقع بیماران در بخش اورژانس دارا می‌باشند.

فصل چهارم: حق الزحمه مقیمی و تامین اعتبار

ماده ۱۰: حق الزحمه مقیمی

۱-۱۰- حق الزحمه برنامه مقیمی برای کلیه پزشکان مشمول برنامه، بر اساس «ضریب ریالی جزء حرفه ای کلیه خدمات و مراقبت های سلامت (کای پایه) برای پزشکان و اعضای هیات علمی غیر تمام وقت» محاسبه و پرداخت می گردد که این مبلغ در سال ۱۴۰۲ معادل ۲۰۱ هزار ریال می باشد. در این صورت مبالغ مطابق ذیل پرداخت می گردد:

۱-۱-۱۰- حق الزحمه پزشک متخصص مقیم در بیمارستان ها به ازای مقیمی برای ایام غیر تعطیل (شیفت ۱۸ ساعته) معادل ۱۲۵ کا و ایام تعطیل (شیفت ۲۴ ساعته) معادل ۱۶۵ کا، محاسبه و پرداخت می گردد.

۱-۱-۲- به پزشکان متخصص مقیم بخش اورژانس بیمارستان به ازای هر ۱۲ ساعت مبلغ ۱۲۵ کا پرداخت می گردد. برای شیفت های شب و شیفت های ایام تعطیل ۲۵ درصد به مبالغ فوق اضافه می گردد.

۱-۱-۳- حق الزحمه پزشک مقیم در دیسیپلین تخصصی به ازای هر ۲۴ ساعت مقیمی معادل ۱۸۵ کا محاسبه و پرداخت می گردد.

۱-۲- به استناد قانون ارتقاء بهره‌وری کارکنان بالینی نظام سلامت مصوبه مجلس شورای اسلامی سال ۱۳۸۸ و ملحقات آن (موضوع داد نامه شماره ۱۰۰۱ مورخ ۱۳۹۶/۱۰/۰۵ هیات عمومی دیوان عدالت اداری کشور) پزشکان دارای شرایط مندرج در قانون مذکور، از مزایای قانون بهره‌وری بهره مند می باشند.

۱-۳- پرداخت حق مقیمی برای تمام رشته‌های تخصصی، پس از کسر ساعات موظفی از مجموع ساعات کارکرد صورت می‌پذیرد و احتساب هم‌زمان ساعات موظفی در ساعات مقیمی ممنوع می‌باشد.

تبصره: با توجه به اهمیت خدمات حیات بخش، مراقبت حاد (acute care) در بیمارستان و همچنین به دلیل نیاز به حضور دایمی در بخش، ساعات مداوم شیفت کاری رشته های تخصصی طب اورژانس و بیهوشی، ساعات کارکرد درمانی برنامه شیفت ماهانه این دو رشته، قابل محاسبه جهت پرداخت حق الزحمه مقیمی می باشد.

۱-۴- در صورت تقسیم پوشش شیفت مقیمی بین چند پزشک متخصص، پرداخت به هر پزشک، به تناسب میزان حضور وی از ساعات شیفت کامل صورت می‌گیرد.

۱-۵- در صورت ضرورت، دانشگاه می تواند با پیشنهاد هیأت رئیسه و تصویب در هیأت امانا تا سقف حداکثر ۳۰٪ مبلغ فوق را متناسب با سطح برخورداری منطقه (مطابق فهرست تقسیم بندی شهرها بر اساس ماده یک قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت مصوبه ۱۳۷۰- آیین نامه فوق العاده بدی آب و هوا و محرومیت از تسهیلات زندگی و محل خدمت) از محل تعیین شده در هیأت امانا افزایش دهد.

۱-۶- مبالغ در نظر گرفته شده برای پرداخت به پزشکان مقیم بصورت سالانه متناسب با افزایش رشد ضریب ریالی جز حرفه ای، افزایش می‌یابد.

۱-۷- حق الزحمه مقیمی پزشکان، مشمول پلکان برنامه پرداخت مبتنی بر عملکرد نمی گردد.

۸-۱۰- کلیه کارکرد بالینی پزشک در طول شیفت مقیمی براساس اطلاعات ثبت شده در سامانه های مرتبط مطابق دستورالعمل توزیع کارانه پزشکان در قالب کارانه قابل پرداخت است.

ماده ۱۱: تأمین اعتبار

- ۱-۱۱- منابع مالی مورد نیاز برنامه مقیمی از محل اعتبارات این برنامه در قالب مجوزهای صادر شده و براساس عملکرد پزشک مطابق اطلاعات سامانه های مرتبط، به دانشگاه تخصیص داده می شود.
- ۲-۱۱- دانشگاه مکلف است براساس گزارش عملکرد مربوطه و اعتبار تخصیص یافته از سوی وزارت متبوع، منابع را به هر یک از مراکز مشمول این دستورالعمل تخصیص دهد. تسویه حساب نهایی با هر یک از دانشگاهها، براساس اسناد و منابع تخصیصی تایید شده توسط معاونت درمان و به محض دریافت اعتبارات از سوی معاونت توسعه مدیریت و منابع وزارت انجام می پذیرد.
- ۳-۱۱- ثبت عملکرد و ساعات کارکرد پزشک پس از ارزیابی و کسب امتیازات لازم صورت خواهد گرفت و هر گونه کسر پرداختی به پزشک پس از دریافت اعتبار لازم از سوی وزارت تخلف بوده و قابل رسیدگی در مراجع ذیربط می باشد.
- ۴-۱۱- هر گونه هزینه کرد اعتبارات برنامه مقیمی، در مواردی غیر از آنها و همچنین تاخیر در پرداخت ها پس از وصول اعتبارات ممنوع می باشد.

فصل پنجم: ارزیابی عملکرد و پایش

ماده ۱۲: ثبت و گزارش دهی:

- ۱-۱۲- اطلاعات مربوط به فهرست شیفت پزشکان مقیم، به صورت ماهانه و به تفکیک رشته و بیمارستان، توسط بیمارستان در فرم طراحی شده در سامانه (HSE) ثبت و گزارش دهی می گردد.
- تبصره:** کلیه بیمارستانها موظف هستند شیفت کشیکهای پزشکان مقیم را از روز بیستم تا آخر ماه قبل در سامانه ثبت نمایند. پس از زمان مقرر امکان ثبت کشیکهای مذکور میسر نمی باشد.
- ۲-۱۲- تأیید عملکرد پزشکان و محاسبه ساعات کارکرد مقیمی آنها، توسط معاونت درمان دانشگاه براساس اطلاعات سامانه حضور غیاب (تایمکس) و محاسبه امتیاز مکتسبه از کارنامه عملکردی وی در پایان هر ماه مطابق فرهای طراحی شده در سامانه ثبت می گردد.
- تبصره ۱:** کلیه دانشگاهها موظف هستند عملکرد پزشکان مقیم را از اول تا دهم ماه بعد در سامانه ثبت نمایند. پس از زمان مقرر امکان ثبت تاییدیه میسر نمی باشد.
- تبصره ۲:** بررسی عملکردنهایی پزشکان پس از استخراج ساعات حضور پزشک و انطباق آن با عملکرد پزشک در سامانه سپاس صورت می پذیرد.

ماده ۱۳: ارزیابی عملکرد پزشکان مقیم

۱-۱۳- عملکرد پزشک مقیم، براساس اطلاعات کارنامه عملکردی پزشک در سامانه و همچنین اطلاعات سامانه HS بیمارستان در مورد ویزیت و ارائه خدمات به هنگام وی و تعیین تکلیف به موقع بیماران سرویس مربوطه، استخراج گردیده و ثبت امتیاز، محاسبه کارکرد و ساعات قابل پرداخت حق مقیمی توسط رییس یا معاون درمان بیمارستان و معاون درمان دانشگاه انجام می شود.

۲-۱۳- دانشگاه موظف است براساس جداول زیر عملکرد پزشکان مقیم را با استفاده از هر یک از ابزارهای مدیریتی، از جمله پرسشنامه، ارزیابی کند:

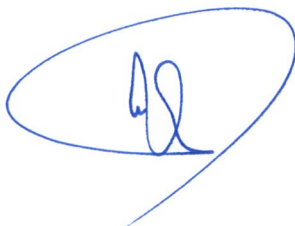
جدول ارزیابی عملکرد پزشک مقیم در بیمارستان

رديف	معیار	مبنای گزارش	امتیاز
۱	رضایت از عملکرد پزشک مقیم	معاون درمان دانشگاه	۳۰
۲	رضایت از عملکرد پزشک مقیم	رئیس بیمارستان	۴۰
۳	رضایت از عملکرد پزشک مقیم	رئیس بخش اورژانس	۳۰
جمع کل			۱۰۰

تبصره: در شهرهای محل استقرار دانشگاه، امتیاز مربوط به رئیس شبکه به تساوی بین معاون درمان دانشگاه و رئیس بیمارستان توزیع می گردد.

۱۳-۳- معیارهای زیر از مهمترین شاخصها در تعیین میزان رضایت از عملکرد پزشک مقیم می باشد:

- ا. حضور مستمر پزشک متخصص مقیم و ثبت در سیستم تایمکس مرکزی دانشگاه
- ب. ویزیت به موقع بیمار و تعیین تکلیف بیماران اورژانس توسط پزشک مقیم
- ج. میانگین مدت زمان انتظار برای ویزیت بیمار اورژانسی (رعایت زمان بندی ویزیت)
- د. میانگین مدت زمان اولین ویزیت بیمار بعد از ساعت ۱۲ شب (رعایت زمان بندی ویزیت)
- ه. تعداد بیماران مراجعه مجدد به اورژانس ظرف مدت ۲۴ ساعت به تفکیک سرویس تخصصی پزشک مقیم
- و. رعایت اندیکاسیون های بستری بیماران در بخش های مراقبت های ویژه
- ز. مشارکت در تسریع انتقال بیمار تعیین تکلیف شده به سرویس مربوطه در بخش های بستری
- ح. رعایت اندیکاسیون اعزام بیمار و همکاری در پذیرش بیماران
- ط. تعداد موارد اعزام بیمار از سرویس تخصصی پزشک مقیم مربوطه به بیمارستان های دیگر
- ی. حضور به موقع در اتاق عمل و انجام کلیه اعمال جراحی و مشارکت فعال در طول مدت عمل

- ک. تعداد عمل‌های اورژانسی انجام شده در شیفت کاری پزشک مقیم
ل. رعایت راهنماهای بالینی و شیوه‌نامه‌های ابلاغی وزارت و دانشگاه
م. مشارکت در فعالیت‌های آموزشی در ساعات مقیمی در مراکز آموزشی درمانی
ن. میزان رضایت رئیس بخش اورژانس از مشارکت و عملکرد پزشک مقیم در شیفت مقیمی
س. میزان رضایت پرسنل غیرپزشک از پزشک مقیم در شیفت مقیمی
ع. میزان رضایت بیماران در شیفت مقیمی سرویس تخصصی مربوطه (به تفکیک مقیم اورژانس و سایر)
ف. تعداد تزریق‌های ترومبولیتیک برای بیماران مبتلا به سکتة ایسکمیک مغزی با اندیکاسیون، مراجعه کننده در شیفت مقیمی در قالب برنامه ۷۲۴ با رعایت زمان طلایی (ویژه پزشک مقیم نورولوژی و یا مقیم اورژانس)
ص. تعداد تزریق‌های ترومبولیتیک و مداخله اولیه عروق کرونر از راه پوست برای بیماران مبتلا به سکتة قلبی با اندیکاسیون، مراجعه کننده در شیفت مقیمی در قالب برنامه ۲۴۷ با رعایت زمان طلایی (ویژه پزشک مقیم قلب و یا متخصص مقیم بخش اورژانس)

ق. مشارکت در برنامه دوراپزشکی (در صورت ایجاد زیرساخت‌های فنی در مراکز مورد تایید وزارت)
تبصره: مؤلفه‌های تأثیرگذار در کارنامه عملکرد پزشک مقیم، براساس شرایط هر بیمارستان می‌تواند اضافه گردد.

۱۳-۴- در صورتی که کارنامه امتیازات ارزیابی عملکرد پزشک مقیم بر اساس معیارهای فوق:

- أ. ۸۰ و بالاتر باشد، ۱۰۰ درصد حق‌الزحمه تعیین شده از طرف هیأت ریسه دانشگاه قابل پرداخت است.
ب. ۶۰ تا ۷۹ باشد، ۸۰ درصد حق‌الزحمه تعیین شده از طرف هیأت ریسه دانشگاه قابل پرداخت است.
ج. ۴۰ تا ۵۹ باشد، ۶۰ درصد حق‌الزحمه مربوطه قابل پرداخت است.
د. کمتر از ۴۰ باشد، ۴۰ درصد حق‌الزحمه مربوطه قابل پرداخت است.

تبصره: در صورتی که امتیاز عملکرد پزشک مقیم، بیش از ۲ بار کمتر از ۴۰ درصد باشد، دانشگاه می‌تواند قرارداد پزشک مقیم را لغو کند.

۱۳-۵- چک لیست ارزیابی عملکرد پزشکان مقیم به تفکیک بیمارستان می‌بایست توسط معاونت درمان دانشگاه تنظیم و پرداخت عملکردی بر اساس کارنامه عملکرد پزشک مقیم اجرا گردد.

ماده ۱۴: پایش و نظارت

- ۱۴-۱- مسئولیت نظارت بر حسن اجرای این دستورالعمل بر عهده رئیس دانشگاه است.
۱۴-۲- معاون درمان دانشگاه موظف است استانداردهای اجرایی و نظارتی این دستورالعمل را رعایت نماید و بر نحوه عملکرد و امتیاز ارزشیابی پزشکان نظارت مستمر داشته باشد.

۳-۱۴- قبل از شروع به کار پزشک در برنامه لازم است معاون درمان، رسماً این دستورالعمل را به وی ابلاغ نماید.
۴-۱۴- نظارت بر عدم ثبت همزمان کشیک پزشکان مقیم و ماندگار، در سامانه توسط بیمارستان های مختلف برعهده معاونت درمان دانشگاه است.

۵-۱۴- نظارت کامل بر ساعت شروع و پایان هر یک از برنامه ها و کنترل ورود و خروج و حضور مستمر پزشکان مقیم بر اساس سامانه حضور غیاب (تایمکس) می باشد. اطلاعات پس از تایید در بیمارستان توسط رئیس بیمارستان و ثبت در سامانه، به معاونت درمان دانشگاه اطلاع رسانی می گردد.

تبصره: با عنایت به اهمیت موضوع حضور مداوم پزشکان مقیم و جلوگیری از تضییع حقوق پزشکان؛ ثبت ساعات حضور در سامانه صرفاً بر مبنای گزارش سامانه تایمکس بوده و خارج از آن مورد قبول نمی باشد.

۶-۱۴- تخلفات مرتبط با پوشش برنامه مقیمی بایستی در هیات رسیدگی به تخلفات کارکنان هیات علمی و یا کارکنان غیر هیات علمی دانشگاه مربوطه بررسی و اقدامات لازم صورت گیرد.

این دستورالعمل در ک مقدمه، ۵ فصل، ۱۴ ماده، ۸۸ بند و ۳۰ تبصره به تصویب رسیده و از تاریخ یکم مهرماه یک هزار و چهارصد و دو لازم الاجرا می باشد و کلیه دستورالعمل ها و آیین نامه های قبلی مغایر با آن لغو می گردد.

دکتر بهرام عین اللهی
وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی